

"Roghie Asgari Torvund har sin bakgrunn som gateperformer under revolusjonsårene i Iran", står det i prospektet som ønsker velkommen til performance-helg i Kunstbanken 2.-4. september 2005.

Av Vegard Venli
67 07 35 00
redaksjon@varingen.no

Formidling er et ord som beskriver Roghie på flere måter. Ikke bare som kunstner, men også som menneske og vesen. Gjennom store deler av livet er det formidling hun har brent for og formidling hun har bredrevet. I et selvforfattet preseskriv beskriver Roghie hvordan hennes iranske bakgrunn preger hennes liv som norsk kunstner.

– Nesten halvparten av livet mitt tilhører en annen verden. Min sansning har preg av min historie og det jeg opplever nå. Det ble aldri en skillevegg mellom mine verdener - de har smeltet sammen, det er egentlig bare én verden hvor sorgen er felles og smerten er likedan, skriver hun.

Indre renessanse

Året var 1987 da hun etter rundt to års opphold i Tyrkia ankom Norge med flyktningsstatus. Hun bosatte seg på Kjøl. Opp gjennom årene har Roghie jobbet som journalist og hatt diverse stillinger innen byråkratiet. Feilaktig trodde hun at stillingene i byråkratiet ville hjelpe henne til å formidle.

– Jeg har alltid vært opptatt av formidling og å uttrykke meg. Å være pressekontakt eller saksbehandler dekket ikke disse behovene, sier hun. Først i år 2000 bestemte Roghie seg. Da var det rett og slett stopp.

– Jeg sluttet på jobben for å realisere det jeg slapp fra meg som ung, forteller hun om det som skulle bli hennes personlige renessanse; å bli født på ny gjennom kunsten.

– Å skape kunst er å skape

stemning – en sanselig opplevelse, forteller hun.

Tydeligvis var denne opplevelsen noe hun ikke lenger kunne være foruten, ettersom hun for over fem år siden begynte på Oslo Kunstfagskole. Og etter hvert som hun jobbet med kunsten, innså hun i større og større grad at det var dette hun ville.

– Jeg vil søke Statens Kunstakademi, sa hun til både seg selv og andre. Hun ble møtt med jantelovsholdninger som "du er altfor gammel" og "du kommer ikke inn - aner du hvor mange som søker hvert år?".

Kom inn på drømmeskolen

Nå er hun halvveis i studiene ved Statens Kunstakademi, og en av hennes medstudenter er 55 år gammel.

– Man går aldri ut på dato, sier Roghie humørfylt om alderen. På akademiet føler hun seg verken gammel eller ung; av den enkle grunn at alle studentene har en fellesnevner:

– Det å være kunstner er å kunne se, forstå og å kunne uttrykke det, mener Roghie. Kunsten handler om noe mer enn å "male elg i solnedgang", som hun uttrykker det. Eller sagt på en annen måte av henne selv:

– Jeg kom ikke inn på akademiet fordi jeg ønsket å kopiere de gamle mesterne, sier hun. Det tviler vi ikke på: Av 423 søkere til Statens Kunstakademi var det kun 22 som kom inn. En av dem var Roghie.

På veien dit hun er i dag, ble allikevel kunsthistorien hennes største læremester og følgesvenn. For gjennom historien lærte hun mye om sin egen samtid. Før var man nok mer

Roghie realise

opptatt av å kopiere ting, mennesker og landskap. Kunst per dags dato handler om mer enn estetikk - det å lage vakre ting, etter Roghies oppfatning.

– Det tilhører design og håndverk, sier hun, og er klar over at hun kan provosere...

Kjartan og Roghie

I et annet prospekt Varingen fikk tilgang til, presenteres Roghie i samme åndedrag som Kjartan Slettemark, en av Norges første utøvere av performancekunst. "Hun velger medier etter hva hun ønsker å formidle", står det. Det er ikke bare lerret, pensel og blyant som gjelder når man skal uttrykke seg, mener Roghie. Hun jobber derfor med flere prosjekter innen flere medier; blant annet foto, video, maling i tillegg til performance.

– Jeg vil ikke la mediene begrense meg, jeg bruker de mediene som passer, sier hun snedig.

Ifølge Roghie er performance en av de fremste kunstnar-

tene i England. I Norge er tilstanden imidlertid en annen; det er mange som ikke engang har hørt om kunstformen. For nittedalskunstneren er det ikke det viktigste at så mange som mulig skal like hennes arbeider.

– Den som oppsøker kunst vil forstå. Hvis jeg bare treffer noen få med min kunst, er det greit for meg. Å være samtidskunstner innebærer at du må godta at ikke alle liker det du gjør, mener hun.

Samtidig vet Roghie at det hun gjør, er spesielt. Forskjellen mellom teater og performance er at performance ikke blir spilt mange ganger. Kunstneren bruker seg selv veldig direkte, forklarer hun.

Spartansk, men ekte

Som så mange andre kunstformer er heller ikke Roghies synonym med rikdom og penger.

– Det å velge et kunstnerliv er ikke det mest smarte, sier hun om den økonomiske siden. Men, påpeker hun videre: –

Du kan ikke blande lidenskapen med kroner og øre, det ødelegger kunsten. Hvis noen vil betale for det jeg gjør, er det koselig, men det er ikke pengene som er viktig for meg. Det viktige er å kunne formidle. Jeg føler at jeg sitter med endel ting på grunn av min erfaring og bakgrunn. Hvis jeg kan dele dette med andre, så føler jeg meg vellykket, sier Roghie. Og fortsetter: – Som kunstner må man være ærlig. Skal man jobbe profesjonelt, må man ha gjort lange, dype studier og jobbe kontinuerlig.

Når det er sagt, kan det nevnes flere ting som indikerer at Roghie i alle fall er godt på vei inn i tilværelsen som kunstner. Performance-helgen hun skal delta på i september, deltok hun også på i 2004. Da viste hun frem stykket "Avkledning", som var konstruert rundt morens opplevelser på Heathrow Airport i London. Stykket hadde hun allerede prøvd ut med tilfeldig forbi-passerende på Gardermoen flyplass som tilskuere. Det ble

Etter mange år i jobb som blant annet utenriksjournalist i NRK og informasjonskonsulent i UDI, oppsto et vendepunkt i livet til Roghie Asgari Torvund. I dag er hun utøvende performancekunstner.

Roghie Asgari Torvund (f. 1960)

- Kom til Norge og Nittedal i 1987 som politisk flyktning fra Iran.
- Har jobbet som journalist både i Iran og Norge, bl.a. i nyhetsredaksjonen i NRK, på desken og som frilansreporter i flere krigsrammede områder tidlig på 90-tallet.
- Jobbet som pressekontakt, saksbehandler i Oslo kommune og informasjonskonsulent i UDI.
- Performancebakgrunn som gateperformer i 1978-1980 under revolusjonsårene i Iran.
- Har fullført Oslo Kunstfagskole, er for tiden student ved Statens Kunstakademi.
- Benytter seg av ulike virkemidler for å uttrykke seg kunstnerisk: Foto, video, tegning, maling og performance.

Performance art

- Performance art, slik man tradisjonelt sett tolker begrepet, ble identifisert som uttrykk på 60-tallet med artister som Allan Kaprow, Vito Acconci og Hermann Nitsch som foregangsfigurer. I Norge var Kjartan Slettemark en frontfigur.
- Kan minne om "mainstream"-kultur som teater, dans, gjøgling. Forskjellen ligger i at kunstneren/performeren kun fremfører sin kunst noen få ganger. Mens teater er noe man forbinder med det klassiske, forbindes performance med mer eksperimentelt/avantgarde.
- Kunsten oppstår gjennom handlingene til et enkeltmenneske eller en gruppe. Handlingene kan oppstå hvor som helst, når som helst og over et udefinert tidsrom.
- Performance kan være en situasjon som innbefatter fire elementer: Tid, rom, performerens kropp og forholdet/kontakten som oppstår mellom performeren og publikum.
- I performance art kan man benytte seg av alle medier; rommet, video, rekvisitter, bakgrunner, publikum, sin egen kropp. Det er kun fantasien som setter grenser for hva som danner kunsten.

Kilde: www.wikipedia.org

erer drømmen

vellykket, sier Roghie, som kommer til å gjenta dette på Heathrow Airport og på Kastrup flyplass i København.

Kjuken som brant seg fast

Roghie går ofte turer i skogen.

– Der fant jeg en skapning som heter kjuke, sier hun med et smil om munnen. Hun bestemte seg for å undersøke og skjønne fenomenet kjuke, et fenomen som hun godt kan kalle "survivor".

– Kjukens egenkap er for eksempel at den kommer etter at stormen har rast, den er i urskog, og den kommer også etter en brann. Kjuken setter seg fast og formerer seg, og den overlever alltid. Kjuken er en retning jeg har jobbet mye med, sier Roghie.

I etterkant ser hun at hun som journalist ofte var ute et-

ter historien til mennesker som hadde de samme egenkapene som kjuken.

– Jeg var alltid ute etter å avdekke elendighet. Jeg lot meg fascinere av dem som overlevde, de som taklet hverdagen uansett hvor elendig de

« Det ble aldri en skillevegg mellom mine verdener - de har smeltet sammen, det er egentlig bare én verden hvor sorgen er felles og smerten er likedan. »

hadde det. Det er mange ukjente helter i verden.

– Ser du på deg selv som en survivor?

– Ja. Jeg står her i Nittedal. Jeg har nok kommet vekk fra survival-tilstanden, men jeg

kommer fra den andre siden av verden. Det har jeg med i bagasjen, svarer Roghie.

Performance-kunstner har hun nemlig vært lenge. Som vi skrev innledningsvis; Roghie har sin bakgrunn som gateperformer under revolusjonsårene i Iran. Nå er hennes uttrykk delvis preget av hennes personlighet, mens den gang handlet det om et politisk budskap hun ville formidle.

– Vi pleide å lage performance for å opplyse folk, forklarer Roghie.

Skal man leve av kunsten, er det nok ingen tvil om at man må være nettopp en survivor.

For Roghie er valget enkelt.

– Jeg kommer til å lage mer kunst, og jeg kommer til å reise. Det er dette som er det rette for meg. Det er dette jeg vil.

